

Göteborg, den 26 februari, 2026

D.nr. KN2025/01412

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till

kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

filip.vestling@regeringskansliet.se

Remissvar på Energimarknadsinspektionens (Ei) rapport Ei R2025:10
"Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning"

Om Vätgas Sverige

Vätgas Sverige är ett partnerskap för vätgas och vätgasteknik som arbetar för en ökad användning av vätgas i ett mer hållbart samhälle. Vi representerar intressen från över 170 medlemmar som kommer från näringsliv, forskningsinstitut, kommuner, regioner, nationella myndigheter och föreningar. Verksamheten bedrivs i form av en ideell förening och består av en styrelse, ett kansli och våra medlemmar. Föreningen är partipolitiskt obunden och har i styrelsen en jämlik balans mellan näringsliv och offentliga organisationer.

Vätgas Sverige fungerar som initiativtagare, samordnare och kunskapsspridare. Vår syn på vätgasens roll som energibärare är balanserad och långsiktig. Vi ser att vätgas- och vätgasteknik utvecklas mycket starkt och att det tillsammans med andra teknologier kommer möjliggöra framtidens mer hållbara och effektiva energiförsörjning inom flertalet sektorer såsom industri, transporter, energi, jordbruk och fastigheter, samt till unika synergier mellan dessa sektorer.

Vätgas Sverige har tagit del av rubricerad förordning. Vår expertis och våra medlemmars erfarenheter kan bidra till ett brett, välgrundat och hållbart inspel till lagstiftningen. Därför vill vi ta tillfället i akt att framföra våra synpunkter. Nedan följer vårt yttrande, som vi lämnar i syfte att stärka beslutsunderlaget och skapa bättre förutsättningar för branschens framtid.

Sammanfattning

Vätgas Sverige ställer sig positiva till att regleringen bygger på redan inplementerade och beprövade lösningar från dagens elnät och gasnät, men vi anser att den föreslagna regleringen i flera avseenden bygger på antagandet om en redan etablerad och mogen vätgasmarknad. I praktiken befinner sig den svenska vätgasmarknaden, trots en mångårig användning av vätgas i industrin, fortfarande i ett tidigt utvecklingsskede, präglad av demonstrationsprojekt, begränsade volymer och integrerade affärsmodeller. Det är därför avgörande att regleringens omfattning och tidpunkt anpassas till marknadens faktiska mognad. En alltför tidig och omfattande reglering riskerar att hämma investeringar, fördröja projekt och minska Sveriges konkurrenskraft jämfört med andra länder. Vätgas Sverige rekommenderar att regelverket utformas med tydlig flexibilitet i uppstartsfasen, med möjlighet att skala upp regleringen i takt med att marknaden utvecklas.

Detaljerade synpunkter

1. Koncessionsprövning (2 kap.) – behov av proportionalitet och tidsfrister

1.1. Proportionalitet

De föreslagna koncessionsreglerna är utformade för en mogen och etablerad marknad. Vätgasmarknaden befinner sig i ett uppstarts- och demonstrationsskede där:

- volymerna ännu är begränsade,
- teknikutveckling pågår,
- affärsmodeller etableras successivt,
- investeringar i värdekedjan kräver flexibilitet.

Vätgas Sverige anser att **tidiga vätgasledningar, hamnterminaler och industriella klusternät** inte bör omfattas av samma reglering som stora transmissionsledningar.

1.2. Undantag för industriområden

Vätgas Sverige anser att det är viktigt att det finns möjligheter till undantag för vertikalt integrerade företag och vätgasnät som överför vätgas inom ett geografiskt avgränsat industriellt eller kommersiellt område. Med förtydligande att det inbegriper följande områden:

- hela industriella kluster,
- hamnområden,
- flygplatser,
- logistiknoder,
- energiparker och hybridparker,
- elektrobränsleproduktion.

Detta är centralt för att möjliggöra flexibilitet och kostnadseffektiva lösningar samt integrerade värdekedjor i vätgasmarknadens tidiga utveckling. Om undantagen för industriområden förblir för snäva finns en påtaglig risk att lokala och industriella vätgasnät i praktiken klassas som transmissionsnät. Detta kan i sin tur medföra krav på åtskillnad och TSO-certifiering, trots att näten saknar nationell systemfunktion och bedrivs i uppstarts- eller demonstrationsskede.

2. Åtskillnad (4 kap.) – risk för uteblivna investeringar

2.1. Integrerade värdekedjor

I vätgasmarknadens initiala utveckling kan det bli vanligt att samma aktör:

- producerar vätgas,
- lagrar vätgas,
- distribuerar vätgas i ett begränsat lokalt eller industriellt system.

Sådana integrerade värdekedjor är ofta en förutsättning för att tidiga projekt ska bli investeringsbara. Om integrerade värdekedjor omfattas av krav på åtskillnad i ett tidigt skede riskerar detta att

- försvåra investeringsbeslut,
- öka administrativa kostnader, och
- hämma tidiga affärsmodeller.

Även om förslaget innehåller undantag från åtskillnadsregler finns en risk att dessa undantag i praktiken blir för snäva, särskilt för industriella kluster och demonstrationsprojekt. Vi anser därför att följande text från Ei:s rapport inte får tolkas eller bedömas för strikt:

Undantag från kravet att transmission av vätgas inte får bedrivas i samma juridiska person som transmission eller distribution av annan gas eller el ska kunna medges av tillsynsmyndigheten om en kostnads-nyttoanalys utförd av tillsynsmyndigheten visar att ett beviljat undantag inte skulle inverka negativt på transparens, avgifter och övriga villkor för anslutning och överföring av vätgas och gränsöverskridande handel eller leda till korssubventionering.

Av skäl (82) i gasmarknadsdirektivets inledning framgår att en gemensam drift av vätgasnät och naturgas- eller elnät kan skapa synergieffekter och bör därför tillåtas, men verksamheter som rör driften av överföringsnät för vätgas bör organiseras i en separat rättslig enhet för att säkerställa transparens i fråga om finansiering och användning av tariffer för tillträde. Undantag från det kravet på rättslig horisontell åtskillnad bör beviljas endast tillfälligt, under förutsättning att tillsynsmyndigheterna gör en positiv kostnads-nyttoanalys och en konsekvensbedömning.

Därför bör bestämmelse som möjliggör undantag från huvudregeln införas i den nya gasmarknadslagen.

Vätgas Sverige anser därför att tillämpningen av åtskillnadsregler bör vara proportionerlig och anpassad till marknadens mognad, med tydliga undantag för lokala och industriella nät i uppstartsfasen.

2.2. Tillämpning av certifieringskrav i relation till industriella och lokala nät

Krav på HTNO bör inte tillämpas för:

- industriella nät,
- lokala nät,
- demonstrations- och pilotprojekt,
- initiala transmissionssträckor med begränsad omfattning och få användare,

även när dessa har flera användare och/eller korsar fastighetsgränser.

För dessa tillämpningar riskerar full certifiering att innebära oproportionerliga administrativa och organisatoriska krav som inte står i rimlig relation till nätens funktion eller systempåverkan.

Certifieringskrav bör i stället införas stegvis och kopplas till nätens faktiska systemroll, omfattning och marknadsfunktion, i linje med den flexibilitet som ges i gasmarknadsdirektivet. Krav på att uppfylla HTNO bör gälla först när lokala vätgashubbar ansluts till stamnätet.

Vi ser med fördel att man snarast utser svensk HTNO för att bringa klarhet i vem som har rollen och att vi som land kan ta plats i det europeiska samarbetet för dessa aktörer.

3. Intäktsramsreglering (7 kap.) – inte lämplig i tidigt marknadsstadium

Vätgas Sverige vill särskilt uppmärksamma risken för att tidiga användare av vätgasinfrastruktur belastas av höga kostnader till följd av låg initial nyttjandegrad. Om kostnader för nät och terminaler i huvudsak ska bäras av ett begränsat antal användare riskerar detta att bli ett betydande hinder för industriella investeringsbeslut. Vidare så instämmer vi till följande slutsats i Ei:s rapport:

Företrädare för branschen har påpekat vikten av att samtliga aktörer på marknaden har tydliga spelregler att förhålla sig till för den framväxande vätgasmarknaden. Förutsättningarna i intäktsramsregleringen är avgörande för att kunna attrahera kapital. De ser därför ett behov av att en reglering, som är anpassad för förutsättningarna för vätgasverksamhet, kommer på plats så snart som möjligt och alltså innan den 1 januari 2033. Ei instämmer i denna bedömning och anser att myndigheten bör få i uppdrag att utreda och föreslå hur det ska kunna ske.

I en uppstartsfas bör regelverket därför utformas, så att det inte leder till oproportionerliga tariffer för tidiga aktörer. Alternativa lösningar, såsom riktade stöd, riskdelningsmodeller eller tidsbegränsade undantag, bör tydligt möjliggöras inom ramen för regelverket. Utan sådan flexibilitet finns en risk att nödvändig infrastruktur inte tas i bruk, trots att den är samhällsekonomiskt motiverad. Dock är det viktigt att parallellt arbeta med framtagandet av de kommande reglerna för intäktsreglering.

Vätgas Sverige föreslår att intäktsramsreglering **inte införs förrän marknaden är etablerad**. Dock anser vi att regeringen snarast bör ge Energimarknadsinspektionen (Ei) i uppdrag att utreda hur en intäktsramreglering succesivt kan införas för att skapa förutsägbara regler för den kommande marknaden och att man reder ut hur tidiga aktörer inte ska behöva ta för höga kostnader så att markandsutvecklingen hämmas.

4. Metodprovning och standardiserade rutiner (3 kap. 9 § och 16–18 §§)

Kravet på att Ei ska förhandspröva samtliga metoder för anslutning och pris riskerar att skapa:

- kapacitetsflaskhalsar,
- långa väntetider,
- hinder för projekt i tidigt skede.

Vätgas Sverige föreslår:

- proportionella krav för nya vätgasnät,
- tidsfrister för metodprovning,
- möjligheten till **automatiskt godkännande** vid utebliven eller fördröjd handläggning.

5. Behov av kompletterande styrmedel

Ei:s uppdrag omfattar regelverk, men konsekvensutredningen saknar analys av:

- behovet av produktionsstöd,
- offtake-stöd (likt H2Global / CCfD),
- nationella mål för vätgasproduktion.

Vätgas Sverige rekommenderar att regeringen:

- parallellt utvecklar ett svenskt **styrmedelspaket**,
- fastställer mål **för vätgasproduktion**
- säkerställer harmonisering med Fit for 55, RED III och AFIR.

6. Nätutvecklingsplaner (5.10)

Vätgas Sverige föreslår att:

- nätutvecklingsplaner utformas så att de är investeringsdrivande,
- efterfrågeprognoser för industri och transport integreras,
- planerna samordnas med elnätutvecklingsplaner,
- kommuner och regioner involveras i processerna.

7. Kundskydd

Vätgas Sverige ser positivt på att Ei behandlar konsumentskydd även i relation till vätgasmarknaden. Samtidigt vill vi understryka vikten av att konsumenträttigheter och informationskrav anpassas till vätgasens särskilda användningsområden, där de första användarna i huvudsak är industriella aktörer och tunga transporter.

Det bör tydliggöras vilka krav som ska gälla avseende transparens om vätgaskvalitet, ursprung och klimatprestanda, liksom tillgång till mätdata, debiteringsunderlag och tvistlösningsmekanismer. Konkurrenskänslig och säkerhetskänslig information ska givetvis beaktas.

Tydliga och harmoniserade regler för konsumenträttigheter bidrar till ökad förtroende, underlättar affärsrelationer och stärker efterfrågesidan i vätgasmarknadens tidiga utveckling.

Göteborg, 26 februari 2026

Med vänlig hälsning,

Björn Aronsson

bjorn.aronsson@vatgas.se

Verksamhetsledare

Vätgas Sverige